

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

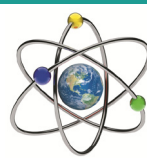

No9
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 640 sahifa,
2-sentyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti innovatsion faoliyatini rivojlantirish jarayoni.....	14
Ibragimova Gulsanam Nematovna	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim metodikasida qo'llanilishi va o'qituvchi kompetentligiga ta'siri	22
Abduyev Sheroz	
Boshlang'ich ta'limda "tabiatshunoslik" fanini raqamli platformalar orqali o'qitish metodikasini takomillashtirish: 5e modeli asosida dizayn, baholash va joriy etish.....	25
Ahmadaliyev Shohruh Bahromjon o'g'li	
Ingliz va rus leksikografiyasida o'zbek milliy taom nomlarining lingvistik tahlili	30
Bobojonova Zarina Rashidovna	
Rahbarlarda til bilish darajasi va hissiy intellekt (eq): o'zaro bog'liqlikni o'rganish	34
Isaqlulova Baxtigul Xo'jamovna	
Frazeologizmlarni o'rgatishda matn asosida integratsiyalashgan dars modeli: xorijiy til o'rganuvchilar tajribasi	38
Jumayeva Sadbarg Mirolimovna	
O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari: rivojlangan davlatlar tajribasi tahlili	42
Karimova Moxichehra Rixsibayevna	
Rus va ingliz tillarida sharqona realiyalarning leksik-semantik tasnifi	46
Kulmamatova Aziza Do'stmamat qizi	
TRIZ metodikasi asosida texnokratik bolalar bilan ishlash tizimini takomillashtirish	50
Orifjonova Mavludaxon Abduqaxxor qizi	
Raqamli ta'lim muhitida pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirish.....	53
Raximberganova Munajat Muzaffar qizi	
Structure of Social Conflict and Stages of its Development	57
Zaynutdinova Shahnoza Yuldashevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy faoliyatini baholash va rag'batlantirish tizimini takomillashtirish.....	60
Abduraxmonova Nigoraxon Akramali qizi	
Expression of National Mental Characteristics in the Uzbek Lullaby.....	64
Alimbayeva Shaxlo Tursunovna	
Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ kompetentlikni rivojlantirish tizimining pedagogik zarurati	69
Avazov G'oyibnazar Berdiyevich	
Bo'lajak tarbiyachilarda integratsiyalashgan ta'lim faoliyatini rivojlantirish orqali kommunikativ salohiyatini shakllantirish	72
Baratova Yulduz Asadullayevna	
Umumta'lim maktablarida molekulyar fizikani o'qitishning hozirgi holati	76
Boymirov Sherzod Tuxtayevich, Xudoynazarova Visola Musurmonqul qizi	
Ingliz tilini o'qitishda talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini akt vositasida rivojlantirish	80
Ergasheva Sevaraxon Ravshanjon qizi	
Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish istiqbollari.....	84
O'rinova Feruzaxon O'ljayevna, Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi	
IIV litsey o'quvchilarining liderlik kompetensiyasini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari.....	90
Gadoyeva Dildora Baxtiyorovna	
Improving the System of Human Resource Capacity Management in Higher Education Institutions: Evidence from Uzbekistan	98
Imomov I., Umirova D.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni mantiqiy va tanqidiy fikrlashga o'rgatishning zamonaviy usullari.....	104
Iskandarova Munisa Bahodir qizi	
Tarbiyachi-pedagoglarning emotsional kompetensiyasini rivojlantirish	107
Jovmirzayeva Nargiza Quvondiqovna	

Maktabgacha ta'lim yoshdagi giperaktiv bolalarga ta'lim berishning pedagogik-psixologik usullari	110
Jo'rayeva Nargiza Toirovna, Kamalova Sarvinov	
Blum taksonomiyasi asosida ilmiy kompetentlikni takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari	113
Mustafayeva Nilufar Ulashovna	
Maktabgacha yoshdagi ovoz buzulishiga ega bolalar bilan guruhli mashg'ulotlarni tashkil qilish	117
Umida O'tbasarova Mexmanovna, Maksudbekova Xovvaxon Xamidbek qizi	
Bolalar jamoasida do'stona munosabatlarni shakllantirishda rivojlanish markazlarida loyiha asosida o'qitish texnologiyasidan foydalanish usullari	121
Quronova Ismigul Xolmurod qizi	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda innovatsion metodlar orqali o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi	126
Rustamova Davlatxon Toyirjon qizi	
Oliy ta'limda tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishning innovatsion modellari	131
Sanayeva Surayyo Bobonazarovna	
"Tibbiy radiologiya" fanini o'qitishda pedagogik muloqot orqali tanqidiy operativ muloqotni o'stirishning o'ziga xos xususiyatlari	139
Shukurova Sevara Ilhomovna	
Improving High Jump Techniques	143
Tajimbetov Anvar Tengeldayevich	
Filologik va ijtimoiy-siyosiy fanlarda ta'lim jarayonining innovatsion metodlari	146
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Понятие логического мышления и его особенности у младших школьников	149
Ахмаджонова Нозима Нодиржон кизи	
Интеграция психологии, обучения английскому языку, дошкольного образования и туризма: междисциплинарная модель формирующего опыта	152
Омонуллаева Дилофуза Асадулла кизи	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'yin faoliyatida ijtimoiy motivlarni shakllantirish usullari	157
Abduvaxobova Nodira	
Boshlang'ich ta'limda kognitiv faollikni rivojlantirishning afzalliklari	160
Ismailova Nozima Umaraliyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini matnni tahlil qilishga o'rgatishda zamonaviy yondashuvlarning ahamiyati	164
Utanbayeva Dildora Abdixadirovna	
Dorivor o'simliklar kursini o'qitish metodikasini takomillashtirishda keys texnologiyalaridan foydalanish	168
Mirzaboyev Timur Bisenbay o'g'li	
Oliy ta'lim talabalarida ijtimoiy-axloqiy kompetensiyani rivojlantirish: empirik tadqiqot natijalari	171
To'raqulov Akbar Rustam o'g'li	
Gerontotexnologiya ijtimoiy-pedagogik innovatsiya sifatida	175
Temirova Muyassar Abdulkarim qizi	
O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda Sharq mutafakkirlarining qarashlaridan foydalanish	180
Raximova Surayyo Otabek qizi	
Yoshlarni kasb tanlashda ruhiy tayyorgarlik va shaxsiy qobiliyatlarni baholash	183
Biysenov Temirbek Taumuratovich	
Talabalarni ta'limiy qadriyatlar asosida pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimini takomillashtirishning ahamiyati	188
Choriyeva Surayyo Choriyevna	
Differences Between Computer-Based and Paper-Based Assessment in Inclusive Education	192
Davidova Sayyora Sirojiddin kizi	
Raqamli muhit sharoitida ma'naviy-axloqiy tarbiya jarayonining pedagogik modeli va tajriba-sinov natijalari	196
Donayeva Nozimaxon Norbo'tayevna	
Intellekt xarita yordamida o'quvchilarda "emotsional intellekt"ni rivojlantirish	201
G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich	
Maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarda o'yin faoliyatining psixologik-pedagogik ahamiyati	206
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarini innovatsion yondashuv asosida boshqarishning nazariy asoslari	210
Mannanova Nargiza Xaydarovna	

Ingliz tilini o'rgatishda ona tilidan keng foydalanishning salbiy va ijobiy jihatlari	215
<i>Masharipova Kumushoy Amin qizi</i>	
The Relationship Between Critical Thinking and Reading Comprehension in Primary School Students	218
<i>Mavlonova Dildora Shukhrat kizi</i>	
Tasviriy san'at mashg'ulotlarida zamonaviy metodlardan foydalanish	222
<i>N. K. Musayeva, U. O. Ziyatova</i>	
Singapurning ta'lim falsafasi: korporativ madaniyatni ma'naviy-ma'rifiy rivojlanish bilan integratsiyalash ...	226
<i>Nishonov Xayrulla Xolmirzaevich</i>	
The Anthropocentric Paradigm in Modern Linguistics: Cognitive Linguistics and Linguacultural Studies in The Study of Language, Consciousness, and Culture	230
<i>Rajabova Shaxlo Shodmonovna</i>	
Bugungi globallashuv davrida ta'lim tizimini rivojlantirish va uning sifatini oshirishda nostandart yondashuvning ahamiyati	234
<i>Ramazonova Salomat Saidovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kreativ sinflar ishini tashkil etishga tayyorlash	238
<i>Saidova Gulruh Halim qizi</i>	
O'zbek oilalarida ota-ona va farzand munosabatlarini tashxis qilishning psixologik xususiyatlari (Farg'ona vodiysi misolida)	242
<i>Turg'unboeva Azizaxon G'ulomovna</i>	
Сущность и специфика развития билингвизма у детей дошкольников	246
<i>Истамова Нигора Азимжановна</i>	
Zamonaviy rahbarning innovatsion boshqarish texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari	249
<i>Xakimova Dildora Mashrabjonovna</i>	
Креативный подход к развитию лингвометодического мышления студентов-филологов	253
<i>Ходжаниязова Айгуль Айтмуратовна</i>	
Umumta'lim maktablarida tarbiya darslarini tashkil etish ijtimoiy zarurat sifatida	257
<i>Rashidova Gulnoza G'ulomovna</i>	
Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati	261
<i>Xaydarov Sulaymon Amirqulovich</i>	
Xronotop nazariyasiga tahliliy yondoshuvlar va qarashlar	265
<i>Avazov Vahabjon Tolibjon o'g'li</i>	
Ko'zi ojiz bolalarning rus tili darslarida nutqiy kompetensiyasini shakllantirishning psixopedagogik asoslari	268
<i>Abduraximov Asror Sultonali o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda kasblar haqida dastlabki tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari	271
<i>Adizova Nilufar Quvondiq qizi</i>	
Zamonaviy media texnologiyalarini ta'lim jarayoniga qo'llashning zarurati	274
<i>Alimov Asadulla Urokbayevich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishida ijtimoiy muhitning ta'siri	278
<i>Alimova Umida Jumaboy qizi</i>	
Kognitiv yondashuv asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalari grammatik va diskursiv kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy modeli va pedagogik texnologiyasi	282
<i>Dadadjanova Feruza Muhammadyusupovna</i>	
Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarining rivojlanish tarixi va ommalashuvi	286
<i>Hojiyeva Maftuna Ulug'bekovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida raqamli resurslardan foydalanish orqali adabiy kompetensiyani rivojlantirish	289
<i>Islomova Xafiza Azamatovna</i>	
Ona tili o'qitish metodikasi fanidan mustaqil ta'limni tashkil etish	293
<i>Ismadiyorova Nafisaxon Ibroximjon qizi</i>	
Axloqshunoslikning global muammolari va texnikaviy muhitning inson hayotiga ta'siri	298
<i>Kozimova Nargiza Istam qizi</i>	
Ichki ishlar organlari xodimlarida kasbiy kompetentlikni oshirish va baholash usullarining xalqaro tahlili	303
<i>Mamatqulova Sanobar Ismatillayevna, Eshmurzayev Yigitali Shokirovich, Kadirova Durdonaxon Rustamovna</i>	
Tabiiy fanlarda bilingval ta'lim va CLIL yondashuv	309
<i>Mannobxonova Muqaddamxon O'ktamxon qizi</i>	

Kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda pragmatik muammolar va ularning yechimlari	313
Maxmudova Nigoraxon Boyqo'zi qizi	
Poshshoxo'ja Ibn Abdurahobxo'janing "Miftoh ul-adl" asaridagi pedagogik qarashlari	317
Muzaffarova Farida Muxtor qizi	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matn tushunishni shakllantirishda germenevtik metodlarning nazariy asoslari	321
Nazirova Shaxnoza Odinajon qizi	
Axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishda raqamli gigiyena va internet xavfsizligi	324
Ramazonov Jahongir Djalolovich	
Informatika fanini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar	328
Sadinov Otabek Vaxodirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarning ijtimoiylashuvida musiqa fanining ta'siri	332
Shahobiddinova Zilola Orif qizi	
Madaniy-ijtimoiy va ta'limiy omillarning bolalarning aqliy rivojlanishiga ta'siri	335
Shirinov Otabek Tuvlovich	
Tadqiqot metodi vositasida o'quvchilarda tabiiy-ilmiy savodxonlikni rivojlantirish	338
Suyarov Kusharbay Tashbayevich	
Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kommunikativ kompetensiyasi va nutq madaniyati	342
Saipova Hilola Abduhamitovna	
"Ekologik ochiq o'yinlar" 5–7 yoshli bolalar uchun	346
Tangirov Zoir Xo'jakulovich	
Yuqori malakali taekvondochilarni o'ziga xos genetik xususiyatlarini hisobga olgan holda sport seleksiyasi	350
Tursunaliyev Ulug'bek Shavkatjon o'g'li	
Musiqa maktabi o'quvchilarida madaniy qadriyatlar va ustoz-shogird an'analarining uzluksiz rivojlanishi ..	353
Seytanov Bayrambay	
Imom Buxoriyning "Al-Jome' as-sahih" asari talabalarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni shakllantirish omili sifatida	356
Abduhalimova Nigora	
O'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishda AKT vositalaridan foydalanishning metodik asoslari	359
Abdullayeva Zarnigor Usubjon qizi	
Коммуникативная компетентность и культура общения преподавателей начальных классов	364
Арысланбаева Анора Бердаховна	
Проблемы методической подготовки учителей в развитие дискурсивной компетенции по РКИ у учащихся уровня В1 средних общеобразовательных школ Узбекистана	366
Набиева Зарнигор Муминжон кизи	
"Tarbiya" darslari orqali o'quvchilarda huquqiy savodxonlikni rivojlantirish	369
Atamuradov Xasan Yuldoshevich	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining inklyuziv ta'limga tayyorgarligi: pedagogik va psixologik asoslari	374
Baxromova Guljamol Dilshodjon qizi	
Tajriba metodlari orqali maktab o'quvchilarida tabiat hodisalarini bashorat qilish ko'nikmalarini shakllantirish	378
Baxtiyor Imanov, Begali Xoliqnazarov	
Bo'lajak pedagoglarning tashkillashtiruvchi-boshqaruvchilik kompetentligini shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari	384
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Integrativ yondashuv asosida biologiya fanidan olimpiada masalalarini yechish metodikasi	387
Jumanov Muratbay Arepbaevich, Raxmatov Uchkun Ergashevich	
Darslarni tashkil qilishda 4K modelini qo'llash imkoniyatlari	393
Kadirov Tulkin Baxridinovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga tasviriy faoliyatning noodatiy usullarini o'rgatish metodikasi	397
Maxmudova Nasiba Nurmuxammetovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida funksional savodxonlik tushunchasini ilmiy-pedagogik asoslash masalalari	406
Mirzaliyeva Gulhayo Abdulazizovna	

So'rovga asoslangan ta'lim texnologiyasining bosqichlari va qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish	410
<i>Orifjonova Iroda Orifjon qizi, Ochilova Mehrubon Suratovna</i>	
Dermatovenerologiya fanini CASC (Critisize, Analyze, Summarize, Conclude) modeli orqali o'qitish va uning talabalar klinik kompetentligini oshirishdagi o'rni	415
<i>Po'latov Boburbek Ta'lat o'g'li</i>	
Sport faoliyatida stress holatini tadqiq etishning nazariy asoslari.....	419
<i>Ruzmatova Nigina Shotilla qizi</i>	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini kreativlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	422
<i>Uchqunova Adiba Roziq qizi</i>	
7-sinf adabiyot darslarida nutqni rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlari tahlili.....	427
<i>Umurova Farangiz Askarboy qizi</i>	
O'zbek tilida fe'l birikmalarining pragmatik funksiyalari va ularning ingliz tili bilan qiyosi	430
<i>Xudoynazarova Dildora Shonazar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	433
<i>Zayniddinova Mahzuna Baxtiyorovna</i>	
Фольклор и время: формирование речевых навыков у детей начальной школы	439
<i>Ниязова Хилола</i>	
Xalq o'yinlari – jismoniy va ma'naviy tafakkur omili	443
<i>Turg'unoy Ahmadjonovna Egamberdiyeva, Ergashoy Valijonova Salimjon qizi</i>	
Использование проектной деятельности для формирования языковой компетенции	446
<i>Чаршамова Мехрийбан Уразбаевна</i>	
Farzandlarni kelajak kasblariga tayyorlash.....	449
<i>Hamroyeva Komila Axmatovna</i>	
Talabalar analitik kompetentligini analitik-dagnostik pedagogik metodlar orqali takomillashtirishning pedagogik shart-sharoitlari.....	455
<i>Batirov Kamoliddin Zuhriddinovich</i>	
Universal ta'limiy faoliyatlar: shaxsga xos universal ta'limiy faoliyatlar	458
<i>Abdullayev A'zimjon Abduvali o'g'li</i>	
Kasbiy motivatsiya – bo'lajak o'qituvchilarning raqobatbardoshligini shakllantirish omili	461
<i>Melikova Elnora Shuxratovna</i>	
Shaxsning kompetentligi va uni shakllantirish omillari.....	465
<i>Usmonova Dilobat Elmurodovna</i>	
"Nutq o'stirish metodikasi" fanining didaktik asoslarini takomillashtirish.....	469
<i>Davlatova Ra'no Haydarovna</i>	
Межэтническое взаимодействие в культурных координатах Востока и Запада: нормы, ценности, модели поведения.....	473
<i>Айдарова Диана Смутулаевна</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni	481
<i>Abdumajitova Sayyohat Abduqosimovna</i>	
Tibbiyot ta'limida talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirishning integrativ yondashuvi va baholash mexanizmlari	484
<i>Abduraimov Abbosbek Odiljon o'g'li</i>	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishda virtual reallikdan foydalanishning innovatsion tizimi	488
<i>Alimova Maftuna Ravshanbek qizi</i>	
Mustaqil O'zbekiston sharoitida rezerv va zahiradagi ofitserlar tayyorlash tizimining dolzarbligi.....	491
<i>Aliyorov Alijon Bo'rievich, Teshaboyev To'liqinboy Yoqubovich</i>	
Ekologik barqarorlikka erishishda ekologik ta'lim va tarbiyaning ahamiyati hamda O'zbekiston ta'lim tizimidagi holati.....	496
<i>Bahodirjon Omonov</i>	
Ona va bola o'rtasidagi psixologik munosabatlar tizimida nevrotik holatlarning shakllanishi	500
<i>Bekmirov Tolib Rashidovich</i>	
Effectiveness of Forming a Tolerant Thinking in Future Social Work Specialists	504
<i>Ergashev Ikhtiyor Bakhtiyor ugli</i>	
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi professor-o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning o'rni	507
<i>Fazlidjanova Nilufar Xikmatovna</i>	

Indicators and Diagnostic Approaches for Dyslexia in Primary School Students	510
Gaziyeva Saida Turgunovna	
Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarda diqqat va xotirani rivojlantirish metodlari	514
Jo'rayeva Nargiza Toirovna, Kamalova Sarvinoz	
Ona tili darslarida esse yozish orqali kreativ fikrlashni shakllantirishning samarali metod va usullari.....	517
Kabulov Inamjan Sharipbayevich	
O'quvchi yoshlarning hayotiy maqsadlarini shakllantirish bo'yicha yondashuvlar	521
Karimova Saida O'ktamovna	
O'quvchilar ovozi rivojlantirishda qo'shiq kuylash malakalarini shakllantirishning ahamiyati	526
Karshiyeva Diyora Abduraxim qizi	
Raqamli ta'lim texnologiyalari va ularning dasturchilar tayyorlashdagi o'rni.....	532
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Zamonaviy asarlar tanlashning pedagogik va didaktik asoslari.....	535
Musaboyeva Zulfira Iqboljon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining elektron didaktik ta'minotini rivojlantirish metodikasi	541
Narbayev Farrux Sharafbayevich	
Mentorlik asosida yoshlarning ijtimoiy-pedagogik moslashuvi yuzasidan olib borilgan tadqiqotlar tahlili.....	548
Nazarova Nigora Ravshanovna	
Zamonaviy baholash texnologiyalarining o'quvchilar motivatsiyasiga ta'siri	551
Norova Nilufar Norbo'ta qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mantiqiy kompetentsiyalarini rivojlantirishning elektron metodikasi.....	555
Olimov Bahridin Jalol o'g'li	
Tanqidiy fikrlash va 4K kompetensiyalarining pedagogik-psixologik mohiyati	560
Qizlarxon Azizova	
Ona tilida so'z turkumlari va ularni ajratish tamoyillari.....	565
Shadmankulova Dilyarom Xalikovna	
Maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish.....	569
Shodiyeva Dilnoza Qodirovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativlik kompetentligini rivojlantirishni o'rganish – pedagogik muammo sifatida	572
Toshpo'latova O'g'iloy Abdurahmon qizi	
Inklyuziv ta'limda o'qituvchilarning roli va tayyorgarligi.....	576
Xasanova Iroda Ikromjon qizi	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida kompozitsiyaga oid kompetensiyalarini rivojlantirish	580
Xasanova Munisa Ziyodillo qizi	
Влияние природы, количества, дисперсности и технологии введения наполнителя на свойства композиционных материалов	584
Алимбаев Айбек Байрамович	
STEM ta'limi va sun'iy intellekt: Qoraqalpog'iston maktablari uchun integratsiya hamda amaliy bo'lim	586
Jumamuratov Perdebay Tileubayevich	
Интерактивный метод как средство активизации всех учащихся на уроках родного языка	589
Тажбенова Дина Куанышовна	
Эффективность цифровых технологий в системе образования Узбекистана.....	591
Усмонова Фируза Муродовна	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarda jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi ...	595
Yo'ldosheva Mohidil Sobirjon qizi	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetensiyasini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirishning pedagogik zarurati	599
Qurbonova Muxayyo Oltiboyevna	
Mahmudxo'ja Behbudiy merosi, jadid maktablarining g'oyaviy asoslari va ta'limdagi modernizatsiya yo'nalishlari	602
Mirzoyeva Nigora Shavkatjonovna, Abdisamatov Ozodbek	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq rivojlanishini takomillashtirish metodlari.....	605
Nishonova Ra'noxon Abdullojon qizi	
Borrowed Proper Nouns in English and Uzbek: a Comparative Analysis.....	608
Amirqulova Feruza Abdurashidovna	

Ingliz tilini o'qitishda autentik videolarning amaliy samaradorligi.....	613
Dusmurodova Iroda Quvonovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari samaradorligini ta'minlashda direktor va pedagog xodimlarning hamkorlikdagi faoliyati.....	616
Olimjonova Odina Hasanxon qizi	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilish muammolari va ularni hal qilish yo'llari.....	620
Dilafruz Norboyeva	
"Kommunikativ kompetensiya" tushunchasining xorijiy va milliy manbalarda talqini: qiyosiy tahlil.....	624
G'ulomova Begoyim Elmurod qizi	
Ijtimoiy tarmoqlardagi jinsiy jinoyatlarning psixolingvistik tomonlari	627
Rahimqulova Lobar Hamro qizi	
К вопросу обучения местоимению в корейском языке	631
Муҳиддинова Малика Батировна	
The Importance and its Development Models of Critical Thinking	634
Khasanova Shokhista Mirzaakhmad kizi	

TIBBIYOT TA'LIMIDA TALABALARNING KOMMUNIKATIV VA TASHKILIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING INTEGRATIV YONDASHUVI VA BAHOLASH MEXANIZMLARI

Abduraimov Abbosbek Odiljon o'g'li

Namangan davlat uiversiteti mustaqil tadqiqotchisi

Abstract: Maqola tibbiyot ta'limi jarayonida talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirishda integrativ yondashuvni qo'llashning ahamiyati va samaradorligini tahlil qiladi. Maqolada ta'lim jarayonida interaktiv metodlar, loyiha asosida o'qitish, simulyatsion mashg'ulotlar va innovatsion baholash mexanizmlari orqali talabalar malakalarini shakllantirishning nazariy va amaliy jihatlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni baholash vositalarining samaradorligi hamda ularning talabalarning klinik va akademik faoliyatiga ta'siri batafsil yoritilgan. Tadqiqot natijalari tibbiyot ta'limi sifatini oshirish va talabalarni professional tayyorgarlikka yanada tayyorlashga qaratilgan strategiyalarni ishlab chiqish imkonini beradi.

Key words: tibbiyot ta'limi, kommunikativ kompetensiya, tashkiliy kompetensiya, integrativ yondashuv, baholash mexanizmlari, talaba malakasi.

Annotatsiya: The article analyzes the significance and effectiveness of applying an integrative approach in medical education to develop students' communicative and organizational competencies. The theoretical and practical aspects of forming students' skills through interactive methods, project-based learning, simulation exercises, and innovative assessment mechanisms are discussed. The effectiveness of tools for assessing communicative and organizational competencies and their impact on students' clinical and academic performance is also highlighted. The research findings provide the basis for developing strategies aimed at improving the quality of medical education and better preparing students for professional practice.

Kalit so'zlar: medical education, communicative competence, organizational competence, integrative approach, assessment mechanisms, student skills.

Аннотация: Статья анализирует значимость и эффективность применения интегративного подхода в процессе медицинского образования для развития коммуникативных и организационных компетенций студентов. В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования умений студентов с использованием интерактивных методов, обучения на основе проектов, симуляционных занятий и инновационных механизмов оценки. Также подробно освещается эффективность инструментов оценки коммуникативных и организационных компетенций и их влияние на клиническую и академическую деятельность студентов. Результаты исследования позволяют разрабатывать стратегии, направленные на повышение качества медицинского образования и более полную подготовку студентов к профессиональной деятельности.

Ключевые слова: медицинское образование, коммуникативная компетенция, организационная компетенция, интегративный подход, механизмы оценки, профессиональные навыки студентов.

KIRISH

Tibbiyot ta'limining samarali tashkil etilishi zamonaviy sog'liqni saqlash tizimining sifatini bevosita belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Dunyo miqyosida tibbiyot ta'limi sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar, o'zgaruvchan klinik va ijtimoiy sharoitlar talablariga moslashish, shuningdek, talabalar malakalarini kompleks shakllantirishni taqozo etadi. Ayniqsa, kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etadi, chunki zamonaviy tibbiyot amaliyoti faqat nazariy bilimlar yoki klinik ko'nikmalar bilan chegaralanmay, balki samarali muloqot, jamoaviy ish va tashkiliy ko'nikmalarni ham talab qiladi ^[1]. Kommunikativ kompetensiya – bu talabani o'z fikrini aniq ifodalash, kasbiy va ijtimoiy kontekstda samarali muloqot qilish, bemorlar va hamkasblar bilan professional munosabatlarni o'rnatish qobiliyatidir.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, talabalarda kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish faqat nazariy darslar orqali emas, balki interaktiv metodlar, simulyatsion mashg'ulotlar, loyiha asosida o'qitish va rol o'yinlari orqali samarali amalga oshiriladi ^[2]. Shu bilan birga, kommunikativ kompetensiyalarni baholash uchun aniq kriteriyalar, reflektiv va interaktiv baholash vositalari joriy etilishi zarur, chunki bu, o'z navbatida, talabalarning klinik ishga tayyorgarlik darajasini aniqlash imkonini beradi. Tashkiliy kompetensiya esa talabaniq vaqtni samarali boshqarish, jamoaviy ishlarni rejalashtirish, mas'uliyatni taqsimlash va murakkab vaziyatlarda tez hamda to'g'ri qaror qabul qilish qobiliyatini ifodalaydi. Tibbiyot ta'limida tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirish o'quv jarayonining interaktivligi va ko'p darajali yondashuvni talab qiladi ^[3]. Shu nuqtai nazardan, integrativ yondashuvlar – ya'ni kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni bir vaqtning o'zida rivojlantirish va baholashga yo'naltirilgan metodlar – ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Integrativ yondashuvni amaliyotga joriy etishda zamonaviy ta'lim texnologiyalari muhim ahamiyat kasb etadi. Bu jarayon quyidagi elementlarni o'z ichiga oladi: interaktiv mashg'ulotlar, klinik simulyatsiyalar, loyiha asosidagi o'qitish, problemali vaziyatlarni yechish va reflektiv baholash ^[4]. Shu bilan birga, baholash mexanizmlari ham integrativ yondashuvga mos ravishda ishlab chiqiladi, ular nafaqat talabaniq bilim darajasini, balki muloqot va tashkiliy ko'nikmalarini ham baholash imkonini beradi. Masalan, Objective Structured Clinical Examination (OSCE) kabi metodlar klinik va kommunikativ ko'nikmalarni bir vaqtda baholashga xizmat qiladi, bu esa talabaniq professional tayyorgarlik darajasini yanada aniqroq aks ettiradi ^[5].

Tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishning ilmiy asoslarini tadqiq qilish, shuningdek, ularni baholash mexanizmlarini takomillashtirish bugungi kunda xalqaro miqyosda faol muhokama qilinayotgan masalalardan biridir. Ilmiy adabiyotlar shuni ko'rsatadiki, talabalarning klinik va pedagogik faoliyatda muvaffaqiyati ko'pincha ularning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalar darajasiga bog'liq. Shu sababli, ta'lim jarayonida bu ko'nikmalarni kompleks rivojlantirish va baholash tizimlarini joriy etish tibbiyot fakultetlarining strategik vazifalaridan biri hisoblanadi ^[6]. Kirish bo'limida shuningdek, tibbiyot ta'limida integrativ yondashuvning nazariy asoslari ham batafsil ko'rib chiqiladi. Integratsiya pedagogik konsept sifatida bir nechta kompetensiyalarni bir vaqtning o'zida shakllantirish va ular o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashga qaratilgan. Bu, o'z navbatida, talabalarda murakkab klinik vaziyatlarni samarali boshqarish, bemorlar bilan sifatli muloqot o'rnatish va jamoaviy ishlarda muvaffaqiyatli ishtirok etish imkonini beradi. Shu bilan birga, integrativ yondashuv baholash mexanizmlarini ham takomillashtirishni talab qiladi, chunki talabaniq malakasi faqat bitta ko'rsatkich bo'yicha emas, balki kompleks ko'nikmalar majmuasi bo'yicha baholanadi. Shu nuqtai nazardan, tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirish hamda baholashning integrativ yondashuvi nafaqat pedagogik, balki klinik amaliyotning sifatini oshirishga xizmat qiladigan muhim omil sifatida e'tirof etiladi. Bu esa, o'z navbatida, talabalarning professional tayyorgarlik darajasini oshirish, ularni murakkab vaziyatlarda tez va to'g'ri qaror qabul qilishga tayyorlash hamda bemorlar bilan samarali muloqot qilish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishga oid ilmiy tadqiqotlar sohasida Albanese va Kneebone kabi olimlarning ishlari muhim ahamiyatga ega. Albanese o'zining "The Rise of Competencies" nomli maqolasida tibbiyot ta'limida kompetensiya asosidagi yondashuvning rivojlanishini tahlil qilib, bu yondashuvning ta'lim jarayonidagi samaradorligini ko'rsatgan ^[7]. U kompetensiya asosidagi ta'limning o'ziga xos xususiyatlari, afzalliklari va kamchiliklarini batafsil yoritgan. Kneebone esa "Simulation in Surgical Training: Educational Issues and Practical Implications" nomli maqolasida simulyatsiya asosidagi ta'lim metodlarini tahlil qilib, ularning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishdagi o'rnini ko'rsatgan ^[8]. U simulyatsiya metodlarining talabalarning amaliy ko'nikmalarini shakllantirishdagi samaradorligini ta'kidlagan. Bu ikki olimning ishlari tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslarini shakllantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot metodologiyasi Ushbu maqolada tibbiyot ta'limida talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirish va baholash jarayonida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi.

Tadqiqotda interaktiv dars metodlari, simulyatsion mashg'ulotlar, loyiha asosidagi o'qitish, problemali vaziyatlarni yechish va reflektiv baholash kabi metodlar integrativ tarzda birlashtirildi. Interaktiv metodlar talabalarning muloqot ko'nikmalarini shakllantirish va ularni amaliy vaziyatlarda sinab ko'rish imkonini beradi, simulyatsion mashg'ulotlar esa klinik va tashkiliy vaziyatlarni model qilib, talabalarning qaror qabul qilish va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Loyiha asosidagi o'qitish metodikasi talabalarga mas'uliyatni taqsimlash, vazifalarni rejalashtirish va tashkiliy qobiliyatlarni amalda qo'llash imkonini beradi. Shuningdek, problemali vaziyatlarni yechish metodlari talabalarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirib, real klinik vaziyatlarda

tezkor va samarali qarorlar qabul qilishga tayyorlaydi. Reflektiv baholash mexanizmlari esa talabalarning o'z faoliyatini tahlil qilish, o'rganilgan bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasini baholashga xizmat qiladi. Shu tarzda barcha metodlar birlashtirilib, talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini integrativ tarzda rivojlantirish va baholash tizimi shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, integrativ yondashuv orqali talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirish samaradorligi aniq sezilarli darajada oshdi. Interaktiv metodlar va simulyatsion mashg'ulotlar natijasida talabalar bemorlar bilan muloqot qilish, jamoaviy ishlarni tashkil etish va murakkab klinik vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish ko'nikmalarini mustahkamladi. Loyiha asosidagi o'qitish va problemali vaziyatlarni yechish metodlari talabalarda tashkiliy qobiliyatlarni rivojlantirish, vazifalarni samarali taqsimlash va vaqtni optimal boshqarish imkonini yaratdi. Reflektiv baholash mexanizmlari orqali esa talabalarning o'z faoliyatini tahlil qilish va doimiy takomillashtirish qobiliyati kuchaydi. Shu bilan birga, integrativ baholash tizimi talabalarning malakasini yagona ko'rsatkich emas, balki kompleks kompetensiyalar majmuasi orqali baholashga imkon berdi, bu esa ularning klinik va akademik faoliyatga tayyorgarlik darajasini aniq aks ettirdi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishning integrativ yondashuvi nafaqat pedagogik samaradorlikni oshirdi, balki talabalarning professional tayyorgarlik darajasini yaxshiladi va ularni real klinik vaziyatlarda muvaffaqiyatli ishlashga tayyorladi. Tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirish masalasi ilmiy hamjamiyatda keng muhokama qilinadi.

Albanese o'z tadqiqotlarida kompetensiya asosidagi yondashuvning tibbiyot ta'limida nazariy va amaliy jihatlarini keng yoritib, integrativ metodlar orqali talabalarning kompleks ko'nikmalarini shakllantirishga urg'u bergan. U fikricha, faqat nazariy bilimga tayangan pedagogik yondashuv talabalarning klinik vaziyatlarda samarali faoliyat yuritishini ta'minlay olmaydi, chunki kommunikativ va tashkiliy ko'nikmalarni shakllantirish amaliyotga uzviy bog'langan. Shu nuqtai nazardan, Albanese interaktiv darslar, simulyatsiyalar va reflektiv baholash kabi metodlarni majmuaviy qo'llashni tavsiya qiladi. Boshqa tomondan, Kneebone simulyatsiya asosidagi o'qitish metodlariga alohida e'tibor qaratadi ^[9]. U ta'kidlaydiki, simulyatsion mashg'ulotlar talabalarga real klinik vaziyatlarni tajribadan o'tkazish, muloqot va tashkiliy kompetensiyalarni sinovdan o'tkazish imkonini beradi. Shuningdek, Kneebone simulyatsiyalar yordamida talabalarning qaror qabul qilish jarayonlarini tahlil qilish, ularni murakkab vaziyatlarda tez va samarali harakat qilishga tayyorlash mumkinligini ko'rsatadi.

U integrativ yondashuvni qo'llash zarurligini tan oladi, ammo simulyatsion metodlarni boshqa pedagogik metodlar bilan uyg'unlashtirishda ayrim cheklovlar mavjudligini ham ta'kidlaydi. Bu nuqtai nazarlarning muhokamasi shuni ko'rsatadiki, kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirishning samarali modeli faqat bir metodga tayanmasligi kerak. Albanese va Kneebone ishlaridagi farqlar pedagogik metodlar tanlovida kontekst va talabani individual xususiyatlarini hisobga olish zarurligini ko'rsatadi ^[10]. Shu bilan birga, talabalarning malakasini baholash mexanizmlari integrativ yondashuvni qo'llash orqali yanada aniqlash va samarali amalga oshirish imkonini beradi. Tibbiyot ta'limida kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni rivojlantirish bo'yicha Albanese va Kneebone ishlaridagi polemik yondashuvlar turli pedagogik metodlarni birlashtirib, talabalarning klinik va akademik tayyorgarligini mukammal shakllantirishga xizmat qiladi. Bu esa nafaqat pedagogik samaradorlikni oshiradi, balki talabalarning professional malakasi va klinik faoliyatga tayyorligini kuchaytiradi.

XULOSA

Ushbu maqola tibbiyot ta'limida talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarini rivojlantirishning integrativ yondashuvi va baholash mexanizmlarini ilmiy tahlil qildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar, simulyatsion mashg'ulotlar, loyiha asosidagi o'qitish va reflektiv baholash talabalarning kommunikativ va tashkiliy ko'nikmalarini kompleks shakllantirishda samarali vositalar hisoblanadi. Integrativ yondashuv nafaqat talabalarning nazariy bilim darajasini, balki ularning klinik va tashkiliy faoliyatga tayyorgarlik darajasini aniq aks ettirish imkonini beradi. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatdiki, Albanese kompetensiya asosidagi yondashuvni, Kneebone esa simulyatsiya metodlarini ta'kidlagan holda pedagogik metodlarning samaradorligini muhokama qilgan. Bu olimlarning polemikasi va mulohazalari tibbiyot ta'limida turli metodlarni birlashtirish va talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olish zarurligini tasdiqlaydi.

Metodologik qismda qo'llangan interaktiv, simulyatsion, loyiha asosidagi va problemali vaziyatlarni yechish metodlari hamda reflektiv baholash mexanizmlari talabalarning kompleks kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilgan. Natijalar esa shuni ko'rsatdiki, integrativ yondashuv orqali talabalarning kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalari sezilarli darajada oshgan, ularning klinik va jamoaviy faoliyatga tayyorgarligi kuchaygan.

Xulosa qilib aytganda, tibbiyot ta'limida integrativ yondashuv va kompleks baholash mexanizmlari kommunikativ va tashkiliy kompetensiyalarni shakllantirishda asosiy omil hisoblanadi. Bu yondashuv nafaqat pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi, balki talabalarning professional malakasi va klinik faoliyatga tayyorligini yaxshilashga xizmat qiladi, shuningdek, zamonaviy tibbiyot talablariga javob beradigan yuqori malakali mutaxassislar tayyorlashni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Orunbayeva U. Talabalarning kasbiy tayyorligida raqamli savodxonlikning ta'siri // Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – T. 3. – № 6.
2. Юлдошев С. Теоретико-методические аспекты повышения валеологической компетентности студентов курса "Спортивная деятельность" посредством антропометрических показателей // Общество и инновации. – 2023. – Т. 4. – № 11/S. – С. 82-86.
3. Atxamjonovna B. D., Shohbozbek E. Respublikamizda maktabgacha ta'limda yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini shakllantirish // Global Science Review. – 2025. – Т. 4. – № 5. – С. 221-228.
4. Юсупова Д. И. Маданиятлараро мулоқот компетенцияларини шакллантиришда инноватив, интерфаол методлардан фойдаланиш // Современное образование (Узбекистан). – 2020. – № 12 (97). – С. 47-55.
5. Abdusattarovna O. X., Shohbozbek E. Ijtimoiy falsafada zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida sog'lom turmush tarzini shakllantirish // Global Science Review. – 2025. – Т. 4. – № 5. – С. 175-182.
6. Абдуллаева Р. М. Тиббиёт соҳасидаги терминологияни ўқитишнинг лингводидактик асослари // Хабаршысы. – 2020. – Т. 1. – С. 226.
7. Diloram M., Shohbozbek E. O'zbekistonda yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirishning pedagogik asoslari // Global Science Review. – 2025. – Т. 4. – № 5. – С. 207-215.
8. Мурадқасимова К. Ш. Ўқитувчининг баҳолаш компетенцияси педагогик фаолиятнинг ажралмас қисми: илмий манбалар таҳлилий шарҳи // Современное образование (Узбекистан). – 2020. – № 12 (97). – С. 82-87.
9. Ергашбаев Ш. O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish // Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами. – 2025. – Т. 1. – № 1. – С. 314-316.
10. Умирзакова Н. А. Тиббий таълимда шифокор касбини шакллантиришда биоэтиканинг ўрни // Academic research in educational sciences. – 2022. – № 1. – С. 189-192.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.